

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

NÁZEV: Žák se speciálními vzdělávacími potřebami ve školní třídě jako sociální skupině

AUTORKA: Bc. Anna Masařová

Anna Masařová zpracovala svou bakalářskou práci na téma sociální pozice žáka se speciálními vzdělávacími potřebami ve školní třídě. Jedná se o téma aktuální v kontextu společného vzdělávání.

V teoretické části autorka zpracovává témata týkající se vývoje dítěte mladšího školního věku; školní třídy a její diagnostiky, v neposlední řadě také žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Jednotlivá témata vytvářejí teoretický rámec pro empirickou studii. Domnívám se, že první oblast Vývoj dítěte mladšího školního věku zahrnuje i oblasti, které jsou vzhledem k zaměření práce přebytné (tělesný vývoj, motorický vývoj...), bylo by možné je shrnout v počáteční charakteristice období. V další kapitole je pak analyzována školní třída jako sociální skupina. Jsou objasněna její specifika a vývoj skupiny v souvislosti s věkem žáků. Zatímco první kapitola by zasloužila určité zestručnění, ocenila bych, kdyby v dalších kapitolách byl více zpracován smysl chápání třídy jako sociální skupiny a zdůvodnění toho, proč je třeba sociální vztahy ve třídě sledovat a diagnostikovat. I když si uvědomuji, že jde o téma poměrně známé a zpracovávané, přesto nelze předpokládat, že s ním bude čtenář obeznámen.

V kapitole Žák se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) jsou poměrně podrobně charakterizována podpůrná opatření, následně i samotný žák s SVP. Danou část považuji za poměrně zdařilou, i když zde mohla autorka ještě reflektovat konkrétní specifika žáků zařazených do studie. Zjednodušilo by to pochopení možných odlišností mezi žáky sledovanými v empirické části. Takto se zdá, že za rozhodující aspekt považuje stupeň podpůrného opatření.

Empirická část stojí na analýze výsledků dotazníku B-3 ve dvou třídách 4. ročníků. Obě třídy vykazují významné rozdíly (demografické charakteristiky, počet žáků ve třídě, vnitřní struktura školy atd.). Studentka tedy zvolila pro zpracování dat kvalitativní analýzu každé třídy bez ambice své závěry jakkoli zobecňovat, šlo jí o zachycení jednotlivých případů, u kterých se zaměřila na možné styčné body. Data byla doplněna ještě o pohled třídních učitelů, což chápu jako snahu vytvořit komplexní obraz dané třídy.

Své výsledky prezentuje studentka přehledně, nejprve je popisuje, posléze se věnuje základní analýze a doplňuje ji o pohled učitelů. Jako pozitivní určitě můžeme chápat fakt, že sociální pozice žáků s SVP ve třídách je různá a není jistě spojená pouze s tím, že žák vykazuje specifické nároky při vzdělávání. Souvisí evidentně s více faktory, kam musíme započítat i to, jak dlouho je žák v kolektivu, jeho osobnostní rysy atd. Ačkoli nepovažujeme výsledek za překvapivý, má svůj význam v bouřlivé debatě kolem společného vzdělávání.

Bakalářská práce je zpracována poctivě, i když je patrné, že se jedná o první takovou studii autorky. Z formálního hlediska jsem nesledala, kromě občasných překlepů, výrazné problémy. Práci doporučuji k obhajobě.

Námět k obhajobě:

Autorka uvádí, že u 2. třídy dopadli hůře žáci s 3. stupněm podpůrných opatření (oproti žákům s 2. stupněm), kdežto v první třídě byla tendence opačná. Vztahuje to k nizozemské studii, v níž byl sledován vztah mezi sociální pozicí a konkrétním typem SVP, čemuž jsme zcela neporozuměla. Mohla by studentka v průběhu své obhajoby uvedené srovnání vysvětlit? Domnívá se, že by bylo přínosné v dalších studiích sledovat sociální pozici žáka v souvislosti s určitou diagnózou nebo stupněm podpůrného opatření?

Dne 3. 9. 2019

PhDr. Hana Sotáková